

BIGARREN UNITATEA

1. KLIMA

1.1.Espainiako klima motak

A.KLIMA OZEANIKOA

KOKAPENA	Penintsula iparraldea (Bizkaiko golkotik Galiziara)
PREZIPITAZIOA	<ul style="list-style-type: none"> • Urteko kopuru osoa: 800 mm-tik gorakoa • Eurien banaketa: Urtean nahiko erregularra • Hilabete lehorrak: Gehienez bi hilabete • Forma: Leuna
TENPERATURA	<ul style="list-style-type: none"> • Leunak • Bitarte termikoa:<ul style="list-style-type: none"> ○ Kostan:<ul style="list-style-type: none"> ■ Txikia (9-12 gradu artekoa) ■ Uda freskoa (gehienez 22 gradu) ■ Negu moderatuak (hilabete hotzena 6-10 gradu) ○ Barrualdean:<ul style="list-style-type: none"> ■ Moderatua (12-15 gradu artekoa) ■ Negu hotzak (6 gradutik behera)

B. KLIMA MEDITERRANEOA

KOKAPENA	Klima ozeanikoaren hegoaldean: Balear Uharteak, Ceuta, Melilla.
PREZIPITAZIOA	<ul style="list-style-type: none"> • Urteko kopuru osoa: 800mm-tik behera • Eurien banaketa: Irregularra • Prezipitazio forma: Ekaitz indartsua
TENPERATURA	Asko aldatu

B.1.Itsasoko klima mediterranea

KOKAPENA	Kosta mediterranea, kosta hego-atlantikoa, Balear Uharteak, Ceuta, Melilla.
PREZIPITAZIOA	<ul style="list-style-type: none"> • Urriak, moderatuak • Urteko bitartea: 800-300mm (aldaketa asko) • Bolumena:<ul style="list-style-type: none"> ○ Kosta hego atlantikoan:<ul style="list-style-type: none"> ■ Ugariagoak ■ Maximo nagusia udazken-neguan ○ Kosta mediterraneoan:<ul style="list-style-type: none"> ■ Urriak ■ Maximo nagusia udazkenean
TENPERATURA	<ul style="list-style-type: none"> • Bitarte termikoa: moderatua • Uda beroa (22 gradutik gora) • Negua leuna (hilabete hotzena 10 gradutik gora)

B.2.Klima mediterraneo kontinentalizatua

KOKAPENA	Iberiar Penintsularen barrualdea, Ebro haranaren erdialdea ezik.
PREZIPITAZIOA	<ul style="list-style-type: none"> ● Urriak edo moderatuak (800-300mm urtean) ● Bolumena: <ul style="list-style-type: none"> ○ Iberiar Penintsularen mendebaldea: <ul style="list-style-type: none"> ■ Ugariagoak ■ Maximoa neguan ○ Gaztelako eta Ebroren sakonuneen erdia: <ul style="list-style-type: none"> ■ Urriak ■ Maximoa udaberrian ■ Minimoa neguan
TENPERATURA	<ul style="list-style-type: none"> ● Bitartea: Handia (16 gradutik gorakoak) <ul style="list-style-type: none"> ○ Ipar goi lautada eta Guadalajara, Teruel eta Cuencako goi lurretan: <ul style="list-style-type: none"> ■ Udak freskoak (22 gradutik behera) ■ Neguak hotzak (Hilabete hotzengan 6 gradutik behera) ○ Hego goi lautada eta Ebroren haranaren ertzean: <ul style="list-style-type: none"> ■ Uda beroak (22 gradutik gora) ■ Negu hotzak ○ Extremaduran eta Andaluziaren barrualdean: <ul style="list-style-type: none"> ■ Uda oso beroa ■ Negua moderatua (hilabete hotzenak 6-10 gradu)

B.3.Klima mediterraneo lehorra, subdesertikoa edo estepako

KOKAPENA	Penintsularen hego-ekialdea eta Ebro haranaren erdialdea
PREZIPITAZIOA	<ul style="list-style-type: none"> ● Oso urriak (150-300mm) ● Hego ekialdean: <ul style="list-style-type: none"> ○ Inguru lehorra ○ Klima basamortukoa ● Ebro haranaren erdiko zatian: <ul style="list-style-type: none"> ○ Inguru lehorra
TENPERATURA	<ul style="list-style-type: none"> ● Aldakorra ● Hego ekialdeko kostako estepa beroan: <ul style="list-style-type: none"> ○ Urteko batezbestekoa: 17-18 gradu ○ Neguak oso leunak (10 gradutik gora) ● Hego ekialdearen barrualdeko estepa hotza eta Ebro haranaren erdiko zatian: <ul style="list-style-type: none"> ○ Urteko batezbestekoa: 17 gradutik behera ○ Neguak moderatuak (6-10 gradu) edo hotzak (6 gradutik behera)

C. MENDIKO KLIMA

KOKAPENA	1000m-tik gorako ingurua
PREZIPITAZIOA	<ul style="list-style-type: none"> ● Urteko kopuru osoa: Oso ugaria (1000mm-tik gorakoa) ● Itxura: Elur ugari
TENPERATURA	<ul style="list-style-type: none"> ● Urteko batezbestekoa: <ul style="list-style-type: none"> ○ Txikia (10 gradutik behera) ○ Negu hotzak (0 gradutik behera)
ALDAKETAK	<ul style="list-style-type: none"> ● Klima ozeanikoaren inguruko mendiak: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kokapena: Pirinioak eta Kantabriar mendikatea ○ Prezipitazioa: Hilabete lehorrik ez ○ Tenperatura: Uda freskoa (22 gradutik gorako hilabeterik ez) ● Inguru mediterraneoko mendiak: <ul style="list-style-type: none"> ○ Prezipitazioa: Udan behera egin (hilabete bat edo bi lehor) ○ Tenperatura: Udan handiagoa (22 gradutik gorakoak batzuetan)

D. KANARIETAKO KLIMA

KLIMA MOTA	Subtropikala
BEHEKO INGURUETAN	<ul style="list-style-type: none"> ● Prezipitazioak: <ul style="list-style-type: none"> ○ Oso urriak ○ Mendebaldeko uharteetan 150-300mm ○ Lanzarote, Fuerteventura eta Kanaria Handian 150mm-tik behera ○ Maximoa neguan ● Tenperatura: <ul style="list-style-type: none"> ○ Beroa (17 gradutik beherakoak ez) ○ Bitartea: Oso txikia (8 gradutik behera)
ERDIKO ETA GOIKO INGURUETAN	<ul style="list-style-type: none"> ● Prezipitazioak: Ugariagoak (1000mm) ● Tenperatura: Behera egin

1.2. Euskal Herriko klimak

A. KLIMA OZEANIKOA

KOKAPENA	Uren banalerroaren iparraldean
TENPERATURA	<ul style="list-style-type: none"> • Leuna • Hilabete hotzenean batezbestekoa: 4-9 gradu • Hilabete beroenean batezbestekoa: 18-21 gradu • Urteko batezbestekoa: 11-14 gradu
PREZIPITAZIOA	<ul style="list-style-type: none"> • Erregularra (hilabete lehorrik ez) • 1000 mm-tik gora • Euskal Herriko ingurune hezeena
BEREZITASUN KLIMATIKOA	Enbata (Bizkaiko golkoko kostaldean gartatzen den bat-bateko itsasoko haize-bolada hotz eta gogorra)

B. TRANTSIZIOZKO KLIMA

KOKAPENA	Klima ozeanikoaren eta mediterraniarren artean
TENPERATURA	<ul style="list-style-type: none"> • Iparraldetik hegoaldera joan ahala tenperaturak muturrigoak • Uda beroagoak • Negu hotzagoak
PREZIPITAZIOA	Iparraldetik hegoaldera joan ahala prezipitazioak urriagoak

C. KLIMA MEDITERRANIARRA

KOKAPENA	Banalerroaren hegoaldea
TENPERATURA	<ul style="list-style-type: none"> • Temperatura altitude handiak • Neguak nahiko hotzak (hotzera 5 gradu) • Udak beroak (beroena 22 gradu) • Urteko batezbestekoa: 13-14 gradu
PREZIPITAZIOA	<ul style="list-style-type: none"> • Ingurune lehorra • Urtaro hezeenak: udaberria eta udazkena • Urtaro lehorrenak: negua eta uda • Batezbestekoa: 400mm urtean
BEREZITASUN KLIMATIKOA	Ziertzoa (Muturreko tenperaturaren ondorioz sortzen den kondentzazioa)

D.MENDIALDEKO KLIMA

KOKAPENA	1200m-tik gorako tokiak
TENPERATURA	<ul style="list-style-type: none"> ● Klima hotza ● Urteko batezbestekoa:7-9 gradu ● Neguan 0 gradutik behera ● Udan 15-18 gradu
PREZIPITAZIOA	<ul style="list-style-type: none"> ● Ugariak ● 1300-1700mm artean ● Neguan elur itxurakoa ● Urtaro lehorrik ez

2. HIDROGRAFIA

2.1.Iberiar penintsulako ibaiak

- IBERIAR PENINTSULAKO IBAIETAN ERAGINA DUTEN FAKTOREAK: Klima, erliebea eta topografia, litologia, landaretza eta gizakia.
- UR EMARIA: Segundo batean ibaiaren puntu jakin batetik igarotako ur kantitatea. Aldaketak: Ibaiaren ibilbidearen puntuaren arabera
- IBAI ERREGIMENA: Ibai baten emari aldaketa urtaroen arabera. Motak: Elur-erregimeneko ibaiak, euri-erregimeneko ibaiak eta erregimen mistoko ibaiak.

2.2.Iberiar penintsulako arroak era isurialde hidrografikoak

- ARRO HIDROGRAFIKOA: Lurraldearen atal bat, non bertako urak ibai nagusi batera eta horren ibaiadarretara iritsi. Uren banalerroek banatu eta ibaiak ibilbide batetik mugitu
- ISURIALDE HIDROGRAFIKOA: Urak itsaso berera isuritako arroen multzoa
  - Iberiar penintsula hiru isurialde hidrografikotan banatu:
    - BIZKAIKO GOLKOAREN ISURIALDEA
      - Ibai laburrak
      - Ibaiak kostaldetik hurbileko mendietan sortu
      - Bizkaiko golkoan itsasoratu
      - Hingatze indar handiko ibaiak
      - Ur emari handiko ibaiak
      - Ur erregimen nahiko erregularra

- ISURIALDE ATLANTIKOA
  - Ibaiak luzeak
  - Mediterraneotik hurbil sortu
  - Atlantikoan itsasoratu
  - Higatze indarra urria
  - Ur emari handia
  - Ur erregimen irregularra (Udan lehortek eta udaberrian eta udazkenean goraldiak)

- ISURIALDE MEDITERRANEOA
  - Ibaiak laburrak (Ebro ezik)
  - Itsasotik hurbil dauden mendietan sortu
  - Mediterraneoan itsasoratu
  - Amildegi itxurako ibaiak
  - Ibaien hegalk indarrez higatu
  - Ur emari urria
  - Ur erregimena oso irregularra (Udan lehortek eta udazkenean goraldiak)

2.2.Euskal Herriko ibaiak

- Euskal Herrian bi isurialde hidrografiko daude:
  - BIZKAIKO GOLKOKO ISURIALDEA EDO KANTAUARI ITSASOKOA
    - Uren banalerroaren iparraldeko lurrak
    - Ibai laburrak
    - Kostaldetik hurbileko mendietan jaio
    - Malda eta desnibel handia
    - Uraren higadura eta indarra handia
    - Ibaien norabidea hegotik iparrera
    - Arroak ugariak eta txikiak
    - Ibaien emaria ugaria eta nahiko erregularra (emari gehien udazkenean eta neguan, gutxien udan eta goraldiak udaberrian)

  - MEDITERRANEOKO ISURIALDEA
    - Uren banalerroaren hegoaldeko lurrak
    - Ebrok ibaiak bildu
    - Ibaien luzera handiagoa
    - Ibaien malda txikiagoa
    - Ibaiek ez hainbeste desnibel
    - Ibaien norabide nagusia iparretik hegora
    - Arroak zabalagoak
    - Ibaien emaria txikiagoa
    - Euri-erregimena oso irregularra (ibaien urak nabarmen udaberri eta udazkenean, udan agorraldiak)